

Intussen had het reservebataljon zich in beweging gezet. Tegen middernacht bevond het zich, nadat het door kolonel van Loon persoonlijk nog bemoedigend toegesproken was, op de straatweg ongeveer midden op de Grebbeberg.

Die troepen die daar lagen, waren in de nacht van 9 op 10 en van 10 op 11 mei niet aan veel slaap toegekomen. De 11de hadden zij, terwijl de voorpostenstrook opgeruimd werd, de gehele dag onder Duits artillerievuur gelegen dat niet erg hevig was, maar wel een groot deel van de telefoonverbindingen vernield en het moreel aangetast had. De verhalen van de militairen die uit de voorpostenstrook teruggetrokken waren, velen overhaast vluchtend, hadden nieuwe angst gewekt. Wel waren enkele pogingen van de SS'ers om op de Grebbeberg door te dringen, afgeslagen, maar wat zou de dag van morgen brengen? Het werd donker. Duitse granaten bleven vallen.¹ Er werd gerept van verraad en sabotage. Slopen er niet al Duitsers op de Grebbeberg rond? Elk geritsel bracht een schok teweeg. Sommigen vertelden dat uit Ouwehands Dierenpark dat midden op de Grebbeberg lag (majoor Landzaat had er zijn commandopost gevestigd) de verscheurende dieren als leeuwen en krokodillen losgelaten waren. Die waren in werkelijkheid al enige tijd tevoren afgemaakt maar de hokken van de exotische vogels en de apen had men op 10 mei geopend. Krijgend zaten die vogels 's nachts in de bomen, apen slingerden er schreeuwend van tak tot tak. Er werd urenlang 'zuiver uit angst, maar voor alle zekerheid, op dat door de bomen wriemelende gedoe, met mitrailleurs liefst, gevraagd.'² Dat kostte veel munitie.

Zo was de situatie, zo de stemming, toen dan in het nachtelijk duister het reservebataljon kwam aanmarcheren. Dat het op komst was, was aan de troepen op de Grebbeberg (hier het 1ste bataljon van het 8ste regiment infanterie) onbekend. Waren het Duitsers van wie men de tred en het gedruis hoorde? Sommigen begonnen te vuren. Een uur lang kon het reservebataljon geen vin verroeren. Zijn commandant zag de zaak somber in. Van de 'Freyr' had hij niets vernomen; in de voorpostenstrook zag hij tal van lichtsignalen – en hoe moest hij die strook binnenstormen? De noodbrug was zoek en de straatweg aan de andere zijde van de Grift was met prikkeldraad versperd. Het leek hem zinloos, de bevolen aanval uit te voeren. Zonder overleg met kolonel van Loon maakte hij rechtsomkeert, 's nachts om drie uur was zijn bataljon weer in Rhenen terug. Intussen had overste Hennink bevolen om, ter voorbereiding van de stormaanval, 's avonds laat tot middernacht een

¹ A.v., p. 195, 200. ² J. Hogenhout: 'Mijn dagboek over de periode 9 mei–9 juni 1940', p. 36.